

## Kunstneren Pedersen-Dan

Lars Ellgaard · Saturday, December 19th, 1903

Mens hæren rustede København til krig, var andre kampe allerede i gang på de indre linier. Århundredeskiftets nye vinde blæste ind fra Europa med Marx' samfundskritik, Nietzsches "Gud er død" og Freuds psykoanalyse, som tilsammen gav menneskesynet helt nye perspektiver. Hovedstaden gennemrystedes af den ny tids fødselsveer med rivende teknologisk og industriel udvikling, mens de sociale strukturer endnu lod en del tilbage at ønske.

I kunsten blev fremstillingen af arbejderkvinden som den selvopofrende forkæmper og beskytter for sine børn et yndet motiv. Det kan tolkes forskelligt, f.eks. nationalistisk som en konservativ "moder Danmark" allegori, eller progressivt som en kritik af de sociale forhold og et nyt ideal om omsorg for sine medmennesker. I Hvidovre har vi en af tidens mest markante fremstillinger af dette motiv, som for eftertiden kom til at stå som et stærkt udtryk for Hvidovres rolle som social problemknuser-kommune for København.

## Pedersen-Dan og menneskesynet

Den beskedne kunstner Hans Peder Pedersen-Dan, der har skabt nationale monumenter som Holger Danske og Den lille Hornblæser, boede i Hvidovre fra 1912-36. Sammen med sin kone Johanne Dan drev han kunstnerisk værksted i Rytterskolen, som i dag bærer deres mindeplade på gavlen. En moder fra 1903 forestiller en moderne kvinde, der med sin bastante krop og personlige ansigtstræk har bevæget sig bort fra det klassiske ideal. Kropsholdningen er realistisk og bestemt: Denne kvinde er hverken et hjælpeløst offer eller objekt, men et individ med egen viljestyrke og handlekraft, fast besluttet på at skærme sine børn mod en ikke ideel verden. Hun gør front mod beskueren, som således står på "fjendens" plads, og som derfor ved at se på statuen samtidig må vende blikket indad mod sig selv.

## En Moder - symbol på Hvidovres udvikling

Historien i Gaden opstillede i 2005 en ny bronze-udgave af "En Moder", nøjagtigt støbt efter originalen. Den originale gips-figur undergik en avanceret proces hos stukkatøren, før den blev sendt til Italien til den endelige støbning. Bronze kan, i modsætning til gips, tåle vind og vejr, og statuen kunne derfor opstilles udenfor kunstnerens gamle bolig. "En Moder" står som en nøglefigur i fortællingen om Hvidovre, der igennem de sidste hundrede år har løftet sociale omsorgsopgaver for den voksende storbybefolkning: Fra den store bolignød i 1920'erne, hvor husvilde tilflyttere byggede huse af gamle Fordkasser og fordoblede befolkningstallet i Hvidovre landsby, til de moderne bebyggelser vi ser i dag.

---

Vil du læse mere om dette tema, så se også historierne om Phønixhusene og Avedøre Stationsby her på siden.

This entry was posted on Saturday, December 19th, 1903 at 11:04 am and is filed under [You can follow any responses to this entry through the \*\*Comments \(RSS\)\*\* feed.](#) Both comments and pings are currently closed.